

Tescil No	: 157
Koruma Tarihi	: 17.09.2010
Başvuru No	: C2010/054
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe Adı
Başvuru Sahibi	: Bayramiç Ziraat Odası Başkanlığı
Başvuru Sahibinin Adresi	: Camikebir Mah. Balığ Sok. No:8 Bayramiç ÇANAKKALE
Ürünün Adı	: Nektarin
Coğrafi İşaretin Adı	: Bayramiç Beyazı
Kullanım Biçimi	: İşaretleme
Coğrafi Sınırları	: Çanakkale İline bağlı Bayramiç İlçe ve köyleri
Diğer bilgiler ektedir.	

Teknik özellikleri ve denetim biçimi ekte verilen coğrafi işaret; 12.10.2011 tarih ve 28082 sayılı Resmi Gazetede ilan edilmiştir. 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname'nin 12 nci maddesi gereğince 17.09.2010 tarihinden geçerli olmak üzere tescil edilmiştir.

Tescil No : 157
Coğrafi İşaret : Bayramiç Beyazı

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kendine özgü rengi, tadı, kokusu ve aroması ile diğer nektarin çeşitlerine göre kısmen daha uzun süre dayanması ve pazarlarda yüksek fiyat bulması nedeniyle Sadece Bayramiç yöresi üreticilerinin değil diğer bölgelerdeki üreticilerin de talep ettikleri bir nektarin olmuştur.

Çanakkale Bayramiç ilçesinde bugüne kadar yapılan bilimsel çalışmalar sonucu **Bayramiç Beyazı** nektarinlerinin yörede tamamen çekirdekten yetiştirilmesi nedeniyle belirgin bir varyasyonun ortaya çıktığı görülmüştür. Bu populasyon içerisinde tüm bitkisel, fenolojik ve pomolojik özellikler yönünden yapılan seleksiyon çalışmaları ile tipe ait özellikler ortaya konmuş ve bu tiplerle üretim yaygınlaşmaya başlamıştır.

Bayramiç Beyazı nektarin ağaçlarının morfolojik özellikleri bakımından şeftali ve diğer nektarinlere çok benzemesine karşın meyve özellikleri bakımından büyük farklılıklar sergilemektedir. Bu farklılığın nedeni ise sert çekirdekli meyve türleri arasında karşılıklı doğal melezlenme sonrası olduğu düşünülmektedir. Çünkü nektarin ve şeftali türleri kendine verimli ve diploid kromozom yapısına sahiptir. Bu nedenle doğal melezlenmeler veya amaçlı yapılan melezlemelerle yeni çeşitler kolaylıkla ve diğer meyve türlerine göre kısa zamanda ıslah edilmektedir.

Bayramiç Beyazı nektarinlerinde genel olarak yayvan bir ağaç tacı oluşmaktadır. Yörede tüm şeftali ve nektarin çeşitlerinde olduğu gibi bu nektarinlerde de budama Goble sistemine göre yapıldığı için genel olarak ağaçlar çanak şeklindedir. Ancak diğer nektarin ve şeftali çeşitlerine göre ağacın taç büyüklüğü küçüktür. Bayramiç Beyazı yörede genel olarak çekirdekten yetiştirilmekte aşı yapılmamaktadır. Ancak diğer sert çekirdekli meyve türlerinde kullanılan anaçlar üzerine aşı yapılarak aşılı fidanla da üretim yapılmaktadır. Yörede çekirdekten yetiştirilen Bayramiç Beyazı üzerine tekrar aynı çeşit aşılandığında verim ve kalitenin daha iyi olduğu özelliklerle meyve büyüklüğünün arttığı görülmektedir.

Tohum ekiminden sonra 1 yaşındaki fidanların bahçeye dikiminden 3 yıl sonra meyve verimi başlamaktadır. Meyve gözleri bir önceki yılın Temmuz – Ağustos ayları içinde oluşmakta Sonbahar ve Kış dönemini dinlenmede geçirerek ertesi yılın ilkbaharında meyveyi oluşturacak çiçekler açmaktadır. Çiçek tozları ile yapılan denemelerde Bayramiç Beyazı nektarininin kendine verimli olduğu görülmüştür.

Yörede yapılan gözlemlerde Bayramiç Beyazı ağaçlarının köklerinin diğer şeftali ve nektarin çeşitlerine göre daha ince köklere sahip oldukları ve kurağa ve topraktaki kirece daha dayanıklı olduğu görülmüştür.

Konuyla ilgili olarak yapılan bilimsel çalışmalar sonucu **Bayramiç Beyazı** nektarinlerinin fenolojik özellikleri aşağıda verilmiştir.

- Ortalama 250 – 270 günlük bir vegetasyon süresine sahiptirler.
- Tomurcuk kabarması yıllara göre değişmekle beraber 25 Şubat – 30 Mart tarihleri arasında, tomurcuk patlaması yine yıllara göre değişmekle beraber 1 Mart – 20 Mart arasında gerçekleşmektedir.
- Çiçekler açılması 15 Mart – 15 Nisan tarihleri arasında, tam çiçeklenme ise 20 Mart – 20 Nisan tarihleri arasında gerçekleşmektedir. Taç yapraklarının dökülmesi 26 Mart – 25 Nisan, çiçeklerin dökülmesi ise 30 Mart 30 Nisan tarihleri arasında olmaktadır.
- Odun gözü sürmesi 2 Nisan – 3 Mayıs, tohum kabuğu oluşumu 27 Nisan – 20 Mayıs tarihleri arasında gerçekleşmektedir.
- Meyvelerin olgunlaşması 22 Temmuz – 30 Ağustos, yaprakların sararması 8 – 20 Kasım tarihleri arasında gerçekleşmektedir.
- Sürgün gelişmesi normal bakım şartlarında vegetatif dönem sonunda ortalama 55 cm olarak gerçekleşmiştir. Sürgün gelişmesi Mayıs ayı ilk haftasına kadar yavaş seyrederken bu dönemden sonra hızlanmaktadır.

Fenolojik özelliklere göre diğer şeftali ve nektarin çeşitlerine göre Bayramiç Beyazı geç çiçek açan grup içinde yer almaktadır. Diğer yandan tohum kabuğu sertleşmesi daha geç gerçekleşmekte, yaprak dökümü ise yine diğer şeftali ve nektarin çeşitlerine göre daha geç gerçekleşmektedir.

Tescil No : 157
Coğrafi İşaret : Bayramiç Beyazı

Bayramiç Beyazı nektarinlerinin bitki, yaprak ve çiçeklerine ait bazı morfolojik özellikleri aşağıda verilmiştir.

- Ağaçların taç hacimleri 4,19 m³ ile 8,85 m³ arasında değişmekte, ortalama olarak 6,43 m³ taç hacmine sahiptirler.
- Yaprak boyu, 10,04 - 16,81 cm, yaprak eni 2,81 - 4,57 cm arasındadır. Yaprak alanı 19,65 - 43,82 cm² arasında değişmektedir. Yaprak rengi açık yeşil olup, diğer şeftali ve nektarin çeşitlerinin yapraklarına göre daha açık renklidir. Pantone renk kataloğuna göre yaprak rengi 574U açık yeşil sınıfındadır. Yaprak kenar yapısı sık dişli olup, dişlilik durumu diğer çeşitlere göre daha fazla sayıda ancak daha küçüktür.
- Yaprak sapı uzunluğu, 1,17 - 1,49 cm arasındadır. Sert çekirdekli meyve türlerinin yapraklarında bulunan siğiller türler ve çeşitlere göre karakteristiktir. Bayramiç Beyazında siğil yapısının küçük yuvarlaktır. Siğil sayısı ortalama 2 adettir.
- Çiçek yapısı şeftali-nektarin ile çok benzer olup, çiçeklerinde 5 taç, 5 çanak, 1 dişi organ ve 15-20 adet erkek organ bulunmaktadır. Çiçekleri gül biçimli (Rosaceae) ve taç yaprakları soluk pembe renklidir. Çiçekteki yumurtalığın ise, tüysüz yumurtalık yapısına sahiptir.

Morfolojik özellikler yönünden diğer şeftali ve nektarin çeşitleri ile kıyaslandığında yaprakların daha açık yeşil renge sahip oldukları ve yaprakların daha ince, sivri ve küçük olduğu söylenebilir.

Bayramiç Beyazı nektarinlerinin meyve pomolojisine ait özellikleri aşağıda verilmiştir.

- Meyve büyüklüğü, ağırlığı kültürel işlemlere özellikle seyreltme uygulamasına bağlı olmakla beraber **Bayramiç Beyazı** nektarinlerinde meyve ağırlığı 30,59 - 61,92 g arasında değişmektedir. Bayramiç yöresinde söz konusu üründe çiçek ve meyve seyreltmesi hemen hemen hiç yapılmamaktadır. Meyve eni 38,97 mm ile 51,20 mm, meyve boyu 26,84 mm ile 42,46 mm arasında değişmektedir.
- Meyve çekirdeği ağırlığı 3,76 g ile 6,56 g arasında, çekirdek eni 18,42 mm - 22,32 mm ve çekirdek boyu 13,75 -26,86 mm arasındadır.
- Meyve eti oranı %87,71 - %90,47 arasında değişmektedir. Bayramiç Beyazı meyvelerinde meyve eti ve çekirdek birbirlerine yapışıktır. Diğer deyimle genel olarak yarma özelliği göstermemektedir. Ancak yörede bazı tiplerin meyveleri yarma özelliği göstermektedir.
- Meyve eti sertliği olgunluk aşamasına göre 2,05 kg/cm² ile 7,39 kg/cm² arasında değişmektedir.
- Bayramiç Beyazı nektarin meyvelerinin suda çözünebilir kuru madde oranları (refraktometre değeri) yine olgunluk aşamasına göre değişmekle beraber %8,50 ile %14,40 arasında değişmektedir.
- Meyvelerin titre edilebilir toplam asitlik değeri sitrik asit cinsinden %0,37 g ile %0,48 g arasında değişmektedir.
- Genellikle yeşil – sarı olan meyve kabuk zemin rengi Pantone renk kataloğu değerleri ile 127U ile 583 - 587 arasında değişmiştir. Bu renk tonları yeşil ve sarının değişik tonlarını ifade etmektedir. Özellikle ağaçların güneş gören batı ve güney yöneylerindeki meyvelerde serpm kırmızı – pembe şeklinde yanak görülebilmektedir.
- Meyve et rengi ise beyaz – açık sarı renkleri arasında olup Pantone renk kataloğunda 393U değerine karşı gelmektedir.
- Meyve verimi yönünden değişik parametreler kullanılabilir. Ağaç başına meyve verimi dikkate alındığında 14-47 kg/ağaç arasındadır. Varyasyonun büyük olması verimin kültürel işlemlere ve özellikle seyreltmeyle yakından ilgisinin varlığı ile açıklanabilir.

Tescil No : 157
Coğrafi İşaret : Bayramiç Beyazı

Bayramiç Beyazı meyvelerinin insan beslenmesi yönünden kimyasal içeriği aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Çizelge 1. Bayramiç Beyazı nektarinin meyve kimyasal yapısı (2010)

Analiz Adı	Birimi	Analiz Sonucu
Kuru Madde	%	13.69 ± 0.02
Kül	%	0.77 ± 0.02
Karbon (C)	%	45.91 ± 0.51
Azot (N)	%	1.89 ± 0.02
Fosfor (P)	%	0.285 ± 0.004
Potasyum (K)	%	2.09 ± 0.06
Kalsiyum (Ca)	mg/kg	467 ± 2.25
Magnezyum (Mg)	mg/kg	850 ± 33
Kükürt (S)	mg/kg	445 ± 8.9
Bor (B)	mg/kg	80.9 ± 1.64
Bakır (Cu)	mg/kg	9.31 ± 0.24
Çinko (Zn)	mg/kg	20.1 ± 0.70
Demir (Fe)	mg/kg	30.0 ± 0.70
Mangan (Mn)	mg/kg	4.78 ± 0.10
Molibden (Mo)	mg/kg	• ± 0.15

Bayramiç Beyazı nektarinlerinin yaprak örneklerindeki genetik yapı farklılıklarına ait özellikler aşağıda verilmiştir.

- 1) Alkol dehidrogenaz (ADH): Bu izoenzim sisteminden tek loküste toplam 1 adet allel elde edilmesine karşılık tipler arasında genetiksel farklılık bulunmamaktadır. Genel olarak tekli bant yapısının oluştuğu görülmüştür.
- 2) Malat dehidrogenaz (MDH): Tek loküste oluşan bu izoenzim sisteminden toplam 6 adet allel içermektedir. İncelenen örneklerde tiplerin büyük çoğu (11 adet) benzer profillere sahip olarak bulunurken 4 adet tipte farklı bantlar elde edilmiştir.
- 3) Peroksidaz (PRX): Örneklerde koyu kırmızı renkli bantlar oluşturan bu izoenzim sisteminde 2 adet allel içermektedir.

Ayırt Edici Özellikleri:

Bayramiç Beyazı nektarininin Çanakkale yöresinde yetiştiriciliği yapılan önemli şeftali ve nektarin çeşitleriyle bazı morfolojik ve pomolojik özellikler bakımından karşılaştırması yapıldığında ayırt edici özellikleri aşağıda verilmiştir. Taç hacmi bakımından **Bayramiç Beyazı** ağaçlarının diğer şeftali ve nektarin çeşitlerine ait ağaçlardan daha küçük taç yapısına sahiptirler. Bu ağaçlar yörede kendi kökü üzerinde yetiştirilmekte ve taç hacmi diğer şeftali ve nektarin ağaçlarına oranla küçük kalmaktadır. Yörede standart şeftali ve nektarin ağaçları için anaç olarak şeftali çöğürleri veya diğer anaçlar kullanılmaktadır.

Yaprak büyüklüğü yönünden diğer çeşitlerle kısmen farklılık göstermektedir. Yaprak yapısı, siğil yapısı gibi parametreler yönünden de standart çeşitlerle benzerlik göstermektedir. Ancak, **Bayramiç Beyazı** ağaçlarının diğer şeftali ve nektarin yapraklarından daha açık yeşil renkli ve ince dokulu bir yapı sergilemektedir. Morfolojik bakımdan şeftali - nektarin ağaçları ile **Bayramiç Beyazı** ağaçları arasında büyük farklılıklar bulunmamasına karşın meyve özellikleri bakımından önemli ayrımlar söz konusudur. **Bayramiç Beyazı**'nda ortalama meyve ağırlığı 49,92 g olmasına karşılık, standart çeşitlerin meyve ağırlıkları daha fazladır. Çanakkale yöresinde iri meyveler oluşturan J. H.

Tescil No : 157
Coğrafi İşaret : Bayramiç Beyazı

Hale çeşitinde ortalama meyve ağırlığı 185,13 g olarak saptanmıştır. Diğer çeşitlerde benzer şekilde **Bayramiç Beyazı** meyvelerinden çok daha iri meyveler oluşturmuştur. Meyvelerin küçük meyveli olması **Bayramiç Beyazı**'nın bir doğal melez olabileceğinin önemli bir işareti durumundadır.

Meyve eni ve boyu bakımından **Bayramiç Beyazı** ortalama değerleri standart çeşitlerden daha düşüktür. Meyve büyüklüğüne yansıyan bu değerler aynı şekilde çekirdek büyüklüğüne de yansımış ve diğer çeşitlere göre **Bayramiç Beyazı** daha küçük çekirdeklere sahiptir.

Meyve eti sertliği bakımından **Bayramiç Beyazı**, Early Red şeftali çeşidi gibi en sert dokulu meyveleri oluşturan grup içinde yer almıştır.

Suda çözünabilir kuru madde ve toplam asitlik değerleri bakımından **Bayramiç Beyazı** meyveleri ile standart çeşitlere ait meyveler arasında istatistiki açıdan önemli sayılabilecek bir farklılık bulunmamıştır.

Çizelge 1. Bayramiç Beyazı Meyveleri Ortalama Değerlerinin Bazı Şeftali ve Nektarin Çeşitleriyle Karşılaştırılması

	Taç Hacmi (m ³)	Yaprak Alanı (cm ²)	Meyve Ağırlığı (g)	Meyve Eni (mm)	Meyve Boyu (mm)	Meyve Eti Sertliği (kg/cm ²)	Çekirdek Ağırlığı (g)	S.Ç.K.M. (%)	Toplam Asitlik (%)
Bayramiç Beyazı	6,43 b	32,53	49,92 d	45,63 b	37,91 b	4,07 a	5,35 b	12,07	0,42
J. H. Hale	11,45 a	43,95	185,13 a	70,23 a	69,64 a	2,54 b	8,13 a	14,65	0,28
Red Haven	9,65 ab	48,83	168,95 ab	67,78 a	66,75 a	3,24 ab	8,64 a	13,45	0,35
Early Red	8,43 ab	36,01	145,76 bc	67,13 a	58,43 a	4,24 a	7,97 a	10,74	0,49
Armking	12,45 a	43,82	132,53 c	61,45 a	62,13 a	3,20 ab	7,83 a	15,21	0,35
Nectared-6	10,76 ab	47,83	145,87 bc	68,24 a	65,32 a	2,42 b	8,85 a	12,34	0,41
Fantasia	11,24 a	37,77	177,53 a	69,23 a	68,32 a	2,35 b	9,54 a	13,75	0,37
Önemlilik	*	Ö.D.	**	**	**	*	**	Ö.D.	Ö.D.
A.Ö.F.	4,52	-	35,25	12,28	11,57	1,18	2,42	-	-

* : %0.5 düzeyinde önemli

** : %0.1 düzeyinde önemli

Ö.D : Önemli Değil

Ortalamalar arasındaki farklılıklar ayrı harflerle gösterilmiştir.

Üretim Metodu:

Bayramiç Beyazı yörede genellikle tohumdan yetiştirilmektedir. Bu amaçla pomolojik özellikleri yönden ürün döneminde daha önceki yıllarda ürün kalitesi ve verimi dikkate alınarak seçilen ağaçlardan alınan meyvelerin tohumları kullanılır. Olgun meyvenin tohumu çıkarılarak suyla yıkanır, temizlenir ve kış boyunca saklanır. Tohumun soğuklama ihtiyacını gidermek ve düzenli çıkışı sağlamak amacıyla katlama uygulaması yapılır. Bu amaçla drenaj delikleri bulunan tahta kasalar veya plastik torbalar içerisine tohumlar ince bir talaş üzerine serilir tekrar üzerleri talaş tekrar tohum olmak üzere birkaç kat yapılır ve ortam nemlendirilir. Hazırlanan kasa veya torbalar soğuk hava deposu veya buzdolabına konularak 30-40 gün 4⁰C sıcaklıkta bekletilir. Bu kapsamda talaş yerine kum, perlit, torf kullanılmaktadır. Bu süre içerisinde ortam sık sık sulanarak nemli tutulmaya çalışılır. İlkbahar başlangıcında tohum ekimi yapılır. Tohum ekimi yapılacak fidanlıklarda toprak hazırlığı yapıldıktan sonra 15-20 cm aralıkla ve 4-5 cm derinlikte tohumlar ekilerek üzerleri toprakla kapatılır. Buradan elde edilecek 1 yaşlı fidanlarla bahçe tesisi yapılır. Bahçe tesisinde sıra üzeri ve sıra arası mesafe 4 x 5 m olacak şekilde dikim yapılır. Dikimde dikim çukurları 50 cm çapında v 50 cm derinliğinde açılan dikim çukurlarına yerleştirilen fidanlara can suyu verilerek dikim gerçekleştirilir.

Tescil No : 157
Coğrafi İşaret : Bayramiç Beyazı

İlk fidan dikiminden sonra 3 yıl süren gençlik kısırlığından sonra 3. Yılda meyve tutumu başlar. 4. Yılda sonra ekonomik anlamda meyve elde edilebilir. **Bayramiç Beyazı** nektarin tipinin kış soğuklama ihtiyacı yaklaşık 400-450 saat arasındadır. Kış döneminde sıcaklığın -18°C / -20°C 'ye düştüğünde gözle ve yıllık sürgünler donar, daha düşük sıcaklıklarda ise ağacın tümü donarak ölür. Tomurcuklar kabardığında çiçek tomurcukları açılmadan önce hava sıcaklığının -5°C / -6°C 'ye, çiçekler açıldıktan sonra ve küçük meyve döneminde -3°C 'ye düşmesi halinde ilkbahar geç donları zarar yapabilir.

Bayramiç Beyazı süzek, killi-kumlu, çakıllı derin ve çabuk ısınan alüvyial topraklarda gayet güzel yetişebilmektedir. Killi, taban suyu yüksek yerlerde köklerde boğulma, zamklanma gibi zararlar ortaya çıkmaktadır. Toprak derinliği en az 1 metre, toprak pH sı 6-7 olmalıdır.

Bayramiç Beyazı yetiştiriciliğinde seyreltme esastır, seyreltme sonucu meyve iriliği dolayısıyla pazar değeri artmaktadır. Uygun seyreltme yapılması halinde (40 yaprak/1 meyve) meyve ağırlığı 100g'a kadar çıkmaktadır. Bu kapsamda açan çiçeklerin %15'nin meyveye dönüşmesi yeterlidir. Seyreltme yapılmaması halinde meyveler çok küçük kalmakta ve yetersiz beslenme sonucu tatlanamamaktadır. Meyve tutumu çok yüksektir, meyve tutumundan sonra aşırı rüzgarlar küçük meyve dökümünü artırmasına rağmen çok meyve tutumu olduğu için etkilenmezler aksine meyve seyreltmesi gerçekleşmiş olmaktadır. Bazı yıllarda aşırı meyve yükü dalların kırılmasına da yol açmaktadır. Genellikle yörede çekirdeğin sertleşmeye başladığı, haziran meyve dökümünden sonra elle seyreltme yapılmaktadır. **Bayramiç Beyazı** çok verimli aynı zamanda zayıf bir gelişme gösterdiğinden dallara herak verme mutlaka yapılmalıdır. Yetiştiriciliği süresince iyi bir ürün elde etmek amacıyla budama, sulama, gübreleme ve hastalık, zararlılarla mücadele gibi kültürel işlemler yapılır. Budama şeftali yetiştiriciliğine benzer şekilde goble tarzı budama yapılır. **Bayramiç Beyazı** kuvvetli gelişen bir tip olmadığı için budama daha hafif yapılmaktadır.

Sulama programı yıllık yağış miktarına göre düzenlenir. Normalde yıllık 600-700 mm yağış düşen Bayramiç yöresinde yağış dağılımı tüm mevsime bir örnek dağılmadığı için ve bu nektarinde hem verim hemda kaliteyi etkileyen en önemli kültürel işlem sulamadır. Bölgede yağışların kesildiği Mayıs ayı sonundan itibaren hasada kadar 12-15 gün arayla sulama yapılmalıdır. Hasattan 8-10 gün önce yapılan sulamalar meyve iriliğinin artmasında önemlidir. Burada önemli bir nokta halen yöredeki üreticilerin yapmadığı ancak gelecek yılın ürünü oluşturacak çiçek gözlerinin oluşması ve gelişmesi için hasattan sonra 1 veya 2 defa sulama yapılmasıdır. Halen bölgede salma (karık, çanak) sulama ve damla sulama sistemleri kullanılmaktadır.

Bayramiç Beyazı yetiştiriciliğinde vegetatif ve generatif gelişme gübreleme ile yakından ilişkilidir. Besin maddesi yetersizliği sürgün gelişimi ve meyve oluşumu ile gelişmesini olumsuz etkiler. Gübrelemede verilecek gübre çeşidi ve miktarında toprak analizi sonuçlarının dikkate alınması gerekirse de yöredeki yetiştiriciler klasik anlamda gübrelem yapmaktadır. Buna göre yanmış ahır gübresi kullanımı yörede hayvancılığın yapılması nedeniyle yaygındır. Bu kapsamda 2 yılda bir dekara 2-3 ton yanmış gübre verilmektedir. Genel anlamda 6-8 yaşlı bir bahçede uygulanan gübreleme programı saf madde hesabıyla 6-8 kg azot, 2-2.5 kg fosfor, 6-8 kg potasyum şeklindedir. Yeşil gübreleme yapılmamaktadır. Çiftlik gübresi ve fosfor sonbaharda, azot ve potasyumlu gübreler Şubat – Mart aylarında verilmektedir. Azotlu gübrelemenin yarısı Şubat- Mart aylarında yarısı da çiçeklenmeden önce verilmektedir.

Bayramiç Beyazı yetiştiriciliğinde karşılaşılan hastalık ve zararlılar diğer nektarin ve şeftali çeşitlerinin yetiştiriciliğinde karşılaşılanlardan farklı değildir. Fidan yetiştirme döneminde bulaşıklık varsa ve ağır topraklarda bahçe tesis edilmişse kök kanseri görülmektedir. Bölgede özellikle kış döneminde aşırı yağışlarda bu sorunla karşılaşılmaktadır. Ancak Bayramiç yöresinin toprak yapısı ve fidan yetiştirmede tohum alınan ağaçların seçimi nedeniyle kök kanseri önemli bir bakteriyel hastalık olarak önem göstermemektedir. Külleme çok sık görülmekte olup, her yıl ilkbaharda hava sıcaklıklarının 20°C 'ye çıkması ile görülmeye başlar. Enfeksiyona uğrayan yapraklarının gelişememeleri nedeniyle verimde önemli kayıplarla karşılaşılır. Özellikle yeni gelişen sürgünlerin uç yaprakları hassastır. Hastalık belirtileri küçük meyvelerde de görülebilir. Yörede hastalıklı sürgünlerin kesilemsi şeklinde kültürel önlemler alınmakla beraber kimyasal mücadele daha yaygın kullanılmaktadır. Tomurcuklar patlamadan önce koruyucu ilaçlamadan sonra 10-15 gün arayla kükürtlü fungusitler bu amaçla kullanılmaktadır. Yörede görülen önemli bir hastalıkta yaprak delen veya kırmızı leke ismi verilen bir hastalıktır. Etmem tomurcuk, sürgün, yaprak ve meyvelerde zarar yapar. Daha çok yapraklar üzerinde kırmızı siğil şeklinde ortaya çıkar sonra büyür ve lekenin ortasında delik açılır, sanki saçmalanmış bir yaprak görüntüsü ortaya çıkar. Tomurcuklarda ise, parlaklık ve zamklanma şeklinde kendini gösterir. Mücadelesinde sonbaharda bulaşık dalların kesimi

Tescil No : 157
Coğrafi İşaret : Bayramiç Beyazı

yapıldığı gibi yine kimyasal mücadele daha çok uygulanmaktadır. Bu amaçla sonbaharda yaprak dökümünden sonra daha yüksek, ilkbaharda tomurcukların kabarmasından sonra düşük dozda bordo bulamacı veya bakır içerikli preparatlar kullanılmaktadır. Yaprak kıvrıcıklığı ve klok hastalığı en yaygın görülen hastalıktır. Ağaçların genç sürgünleri ve yapraklarını hastalandırır. Yapraklar kıvrılır ve büyüyemezler, ağaç üzerinde kururlar. Yapraklarda olumsuzluklara neden olduğu için ağacın yeterli beslenmesini engeller ve verimde düşüklüklere yol açar. Mücadelesinde bordo bulamacı veya bakırlı preparatlar kullanılır. **Bayramiç Beyazı** yetiştiriciliğinde yaprak bitleri, kabuklu bit en fazla görülen zararlılardır. Mücadelelerinde kimyasal preparatlar kullanılmakta olup, kışlık yağların kullanılması halinde zararlı popülasyonu düşük düzeyde ortaya çıkmaktadır.

Normal iklim koşullarında çiçeklenmeden yaklaşık 65-75 gün sonra meyveler olgunlaşmaya başlarlar ve hasad yapılabilir duruma gelirler. Bayramiç yöresinde hasad Temmuz 15 – Ağustos 15 arasında yapılmaktadır. **Bayramiç Beyazı** yetiştiriciliğinde hasad seçmeli olarak 2-3 defada yapılır. Olgunlaşan meyveler seçilerek toplanır. Hasad zamanı olarak meyvenin kabuk rengindeki yeşilden sarıya dönüşümün başladığı dönem esas alınmaktadır. Bazı önder üreticiler hasad zamanını belirlemek amacıyla meyve eti sertliği ve meyve suda eriyebilir kuru madde oranını izlemektedir. Genel olarak depolanacak ve uzun mesafelere gönderilecek ürünler yumuşama başlamadan daha sert durumda hasad edilirken yerel pazarlara sunulacak ürünler biraz yumuşama görüldüğü dönemde hasad edilmektedir.

Hasad edilen meyveler 0°C sıcaklık ve %85-90 oransal nem içeren soğuk depolarda 6 hafta kadar kalitelerinde minimum kayıpla muhafaza edilebilmektedir. Depolama sırasında polietilen torbalar veya streç film kullanılarak oluşturulan modifiye atmosfer koşulları depolama kalitesini artırmakta ve depolama süresini uzatmaktadır. Normal tahta kasalar ve plastik kasalarda yapılan depolamada depolama süresi en fazla 4 hafta olarak gerçekleşmektedir. Depolama yaptıktan sonra pazarlama aşamasında raf ömrü depolama kalitesine bağlı olarak 5-7 gündür. Depolama yapılmaksızın direk pazarlanacak ürünlerde raf ömrü 12-15 gün olmaktadır.

Bayramiç Beyazı'nda tam verime yatmış 5-6 yaşlı meyve ağaçlarında ortalama verim beslenme ve iklim koşullarına bağlı olarak 2-3 ton/ dekar verim alınmaktadır. Ağaç başına verim 40-50 kg arasında değişmektedir.

Denetleme:

Kontrollü ve denetimli sürdürülebilir bir üretim sağlamak amacıyla **Bayramiç Beyazı**'nın üretilen meyvelerinin denetimi ve üretimin her aşamasının kontrolü Bayramiç Ziraat Odası Koordinatörlüğünde Bayramiç Kaymakamlığı, Bayramiç İlçe Tarım Müdürlüğü, Bayramiç Belediyesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümünde görevli uzmanlarından oluşacak en az 4 kişilik komisyon tarafından yılda 2 kez ve şikâyet olması halinde her zaman yapılacaktır.

Denetleme Kriterleri

- 1) Denetlemeler yılda üretim ve hasat zamanı olmak üzere yılda 2 kez yapılacaktır. Ayrıca herhangi bir şikâyet olması halinde denetim yapılacaktır.
- 2) Denetlemelerde yetiştirme sürecinde uygulanan kültürel işlemler (fidan dikimi, budama, sulama, gübreleme, mücadele işlemleri, hasat teknikleri vb) yukarıda üretim başlığı altında verilen teknik esaslar dikkate alınarak denetlenecektir.
- 3) Üretici tarafından hasat edilen ürünlerin olgunluk durumu, depolama koşulları ve ambalaj şekli, yine yukarıda verilen tenkil esaslar dikkate alınarak denetlenecektir.
- 4) Meyvelerin pomolojik özellikleri yine yukarıda verilen çeşit özellikleri ile ekte sunulan konuyla ilgili bilimsel yayınlar dikkate alınarak denetlenecektir. Bu kapsamda kullanılacak alet, ekipman, kırtasiye malzemeleri, diğer tüm formlar ile Denetim Komisyonunun bağımsız çalışacağı ortam Bayramiç Ziraat Odası tarafından sağlanacaktır.